

EMLÉKEZTETŐ

1. Civil Szakmai Műhely, 2016.01.14. 17:00 óra, IKSZT Pogány

Fejes Andrea köszöntötte a megjelent civil szervezetek képviselőit, tájékoztatta a résztvevőket a mai találkozó programjáról, majd átadta a szót Schleich Máriának a Mecsekvidék HACS megjelent képviselőjének.

Schleich Mária köszöntötte a megjelenteket, elmondta, hogy a Mecsekvidék Helyi Akciócsoport a 2014-2020-as időszakra vonatkozó Helyi Fejlesztési Stratégiáját készíti, melyhez területi alapú és tematikus műhelymunkák zajlanak a térségben. A mikro-körzeti fórumok lezajlottak és megkezdték munkájukat a szakmai műhelyek. A civil szakmai műhely második állomása Pogány, ahol öröndetesen magas a civil szervezetek száma. A kiküldött meghívóban szereplő napirendhez képest, javasolja, hogy a 4.) témaként szereplő jó gyakorlatok ismertetése kerüljön a 2. napirendként tárgyalásra, mivel az előadó Kurilla Annamária betegen érkezett és segítsük a gyógyulását abban, hogy mielőbb haza jusson.

A szakmai műhelymunka menete az alábbi program szerint zajlik:

- 1.) A civil érdekek megjelenésének fontossága a helyi társadalom és gazdaság fejlesztésében.
- 2.) A LEADER 2008-2013-as időszak eredményei civil megközelítésben.
- 3.) A Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) készítésének módszertana, a HFS civileket érintő célterületei. A fejlesztési célok meghatározása, a szükséges eszközök és források számbavétele, elemzése.
- 4.) A térségi civil együttműködés lehetőségei, keretei. Jó gyakorlatok ismertetése A helyi és térségi együttműködést segítő projektötletek.

1.) A civil érdekek megjelenésének fontossága a helyi társadalom és gazdaság fejlesztésében.

Schleich Mária elmondja, hogy a társadalmi-gazdasági folyamatokat számos tényező befolyásolja, melyek közül az egyik legfontosabb területi fejlődést befolyásoló tényezőt az egyének és az általuk létrehozott közösségek jelentik. Ebből következően a vidéki emberek és közösségeik, azok összes jellemzőikkel együtt a vidéki térségek meghatározó erőforrását jelentik. A vidéki térségek fejlődése és fejlesztése szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy az ott élők és az ott tevékenységet végző szervezetek milyen mértékben és milyen módon hasznosítják az adott térségben rendelkezésre álló, ún. helyi erőforrásokat. A helyi erőforrásokra épülő, részvételen és együttműködésen alapuló fejlesztések eredményessége nagymértékben függ attól, hogy milyen a helyi szereplők együttműködési készsége; milyen a társadalmi kohézió, az egyének és a közösségek közötti összetartó erő; mennyire aktív a helyi közösség; léteznek-e működő közösségek; az egyének, a közösség akar-e tenni a település, a kistérség társadalmi-gazdasági fejlődéséért; vagy, hogy van-e egyáltalán igény a fejlettebb életminőség iránt.

A közösség tagjai között fennálló együttműködési készséget, a civil szerveződések mértékét a térség egyik erőforrásának, társadalmi tőkájének tartjuk.

Az utóbbi években sok változás történt a civil szférában, amelyben vannak pozitív és negatív elemek. Elismerjük, fontos, hogy ténylegesen működő civilek legyenek, azt viszont mindannyian érezzük, akik korábban is működő civilek voltunk, hogy nehezebbé vált a civil élet. Sokkal jobban magunkra maradtunk, ezért fontossá vált, hogy megismerjük saját értékeinket, valamint azokat hogyan hasznosíthatjuk közösségünk javára. Együttműködési készség településen és térségen belül

és azokon kívül is. A kulcsa a fejlődésnek. Adni magunkból, amit tudunk és többek leszünk általa mi is.

Miért értékteremtők a civil szervezetek, s miért jelentenek erőforrást egy település életében a jól működő civil közösségek, vagy másképpen fogalmazva: hogyan és mivel járulnak, járulhatnak hozzá, hogy több erőforrás álljon egy közösség, egy település fejlődésének szolgálatában?

- A civil szervezetek összekötő szerepet töltenek be és információáramlást biztosítanak a helyi társadalom egyes szereplői között (önkormányzat, vállalkozók, intézmények stb.)
- Társadalmi kontrollként működnek – jeleznek, értékelnek, nyilvánosságot kérnek
- Jelentős szellemi, kulturális és egyéb értéket képviselnek, őriznek, adnak tovább
- Probléma érzékenyek és a felvetés közösségi szinten fogalmazódik meg, adódik tovább
- Összefogással nagy erőket tudnak megmozgatni
- Rugalmasan működnek

Ezt követően felkéri **Kurilla Annamáriát**, az Orfői Turisztikai Desztinációs Menedzsment vezetőjét, a 4.) napirendként meghirdetett előadása megtartására, a települési és a térségi együttműködés jó gyakorlatáról.

Semjén Péter: az elhangzott előadás az együttműködés jó példája. Kérdezi, milyen szervezeti keretek között működnek és kik a tagjaik?

Kurilla Annamária válaszában elmondja, hogy egyesületi szervezeti formában működnek, melynek tagja természetes és jogi személyek, köztük több önkormányzat, vállalkozó és civil szervezet.

Deák Máté kérdése, milyen forrásokból működnek? A térségben kizárólag Orfűn működik TDM?

Kurilla Annamária: a Pécsi Kistérség területén Pécssett és Orfűn. A források között a legfontosabbak a pályázati források, folyamatosan pályáznak, de a tagság jelentős számából adódóan a tagdíjak összege és az önkormányzati támogatások is fontos bevételek.

Deák Máté véleményeként elmondja, Pogányban is nagyon jó lenne egy olyan szervezet, melynek az a feladata, hogy koordinálja a civil szervezetek működését, programjaikat és pályázzon forrásokat a működésükhöz, tevékenységükhöz.

Weisz Péter azt szeretné tudni, a fiatalokat mennyire tudják bevonni a közösségi munkába, mennyire lehet rájuk számítani a rábízott feladatok megoldásában?

Kurilla Annamária válaszában elmondja, hogy a fiatalok nem szervezeten működnek, de lehet rájuk számítani a rendezvények, programok bonyolításában. Feladatokat is szívesen vállalnak. Azt nem igazán érti, hogy miért nem lépnek be egy-egy számukra érdekes célokért működő szervezetbe, vagy alakítanak önállóan közösséget.

Semjén Péter véleménye szerint nagyon fontos lenne a civil összefogás településen és térségen belül is. Pogányban is sok civil szervezet működik, nem ismerik egymás programjait. Fontos lenne az információáramlás a civilek között. Az együttműködés legalább a hagyományőrző civilek között segíthetne a programok népszerűsítésében, a tanulási, ismeretszerzési folyamatokban. A hagyományok őrzéséhez szükséges tudásszerzéshez nem találnak forrásokat.

Szabó Rudolf a rendezvények támogatottsága fontos a civil szervezeteknél. A közösségeket sok jó programmal, rendezvénnyel lehet együtt tartani. Jó motivációs eszköz. Honnan tud a TDM a rendezvényeihez ennyi forrást szerezni? Várhatóan lesz-e a LEADER-ben rendezvények támogatására meghirdetett pályázat?

Kurilla Annamária a kérdés első részére tud válaszolni. Elmondja, hogy nagyon sok pályázatot írnak, minden forrásszerzési lehetőséget megragadnak. Folyamatosan figyelik, ismerik a lehetőségeket és már van ismeretük, rutinjuk a pályázatok írásában. Úgy gondolja, a civil szervezetek számára most sok lehetőség van programok, rendezvények pályázására, az információforrásokat kell a civil szervezetekhez eljuttatni.

Vanyúr Arnold a Mecsekvidék HACS előfizetett egy pályázati értesítőre, mely naponta küldi az újonnan megjelent kiírásokat. A tájékoztatót valamennyi egyesületi tag megkapja, a mecsekvidek.hu honlapon is elérhető.

Náfrádi Balázs az Orfűi Malomkő Alapítvány képviselőjeként egy sikeres projektről, az Orfűi Malommúzeum fejlesztéséről számolt be. A projekt azért fontos, mert olyan mesterség megőrzését viszi tovább, amely Orfűn és környékén 1946-ig meghatározó tevékenység volt. Mekényesről telepítették át a járgányos szárazmalmot az olajpréssel, a másik malom az eredeti helyén állt korábban is és vízimalomként működött. Új fejlesztésként létrejött egy papírmalom is. A projekt célja nem csupán a régi molnár mesterség bemutatása, hanem a malmok működtetése és a projekt fenntarthatóvá tétele. Jelenleg a környezet rendezése zajlik, tavasztól folyamatosan fogadják a látogatókat, akik a malmokat működés közben tekinthetik meg. Igazi kuriózzummá vált Orfűn a víz energiájának az őrlés szolgálatába állítása, a régi mesterségek újraélesztése, bemutatása. A jelenlévő civileket arra biztatja, merjenek nagyot álmodni és sikerülni fog a cél megvalósítása.

A napirendhez több hozzászólás nem történt.

2.) A LEADER 2008-2013-as időszak eredményei civil megközelítésben.

Sleich Mária elmondja, hogy véget ért egy tervezési ciklus a LEADER-ben, ami 2007-2013-as időszokról szólt. Ennek az időszaknak vannak eredményei, tanulságai. Az összegzést egy tanulmánykötet tartalmazza, melyet minden egyesületi tag megkapott. A legfontosabb adatokat ismerteti a civil szervezetek vonatkozásában.

Nézzük az eredményeket 2007-2013-as időszakból:

Három HVS időintervallumban (2009-2011-2013) beadott pályázatok száma összesen: **384 ebből a civilek által benyújtott pályázat 206 db volt.**

A fontosabb célterületek, amelyekben érintettek voltak:

III. tengelyben:

- Falumegújítás
- Turisztika
- Vidéki örökség

IV. tengely: Leader célterület:

- Működési célú (eszközbeszerzés, tevékenység)
- Hagyományőrzés – táborok, rendezvények, nemzetiségi nyelvtanulás
- Helyi történelmi, tárgyi emlékek
- Jó gyakorlatok bemutatása
- Turisztikai tematikus utak
- Rendezvények
- Képzések
- Aprófalvakban működő civil szervezetek támogatása

- Helyi kezdeményezéseken alapuló együttműködések, szakmai találkozók, bemutatók

Elnyert támogatások 2007-2013.

• Falumegújítás:	9 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	105 145 688 Ft;
• IKSZT:	1 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	26 411 557 Ft;
• LEADER I:	17 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	31 587 159 Ft;
• LEADER II:	28 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	43 014 587 Ft;
• LEADER III:	62 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	87 485 375 Ft;
• Tanyabusz:	8 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	96 591 498 Ft;
• Turisztika:	3 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	18 750 120 Ft;
• Vidéki örökség:	1 db támogatott pályázat, megítélt támogatás	1 563 191 Ft.

Összes támogatás civilek számára: 410 549 175 Ft.

3.) A Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) készítésének módszertana, a HFS civileket érintő célterületei. A fejlesztési célok meghatározása, a szükséges eszközök és források számbavétele, elemzése.

Sleich Mária a napirendhez kapcsolódóan elmondja, hogy a LEADER filozófia alapeleme a helyi közösségekbe vetett hit, hogy azok képesek saját problémáik közösségi megoldására. Ehhez szükség van a települések, a térség lakosságának, civiljeinek építésére, fejlesztésére a normák és értékek az együttműködési lehetőségek ismeretére. Fontos elve és értéke tehát a tervező munkának a helyi közösségek jelenléte és azok építő együttműködése. A tervező munka és a stratégia megvalósítás nagymértékben múlik a helyi társadalom felkészültségén, ezért a helyi közösségek továbbra is mozgatórugói a térségfejlesztő munkának. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy nem mindenütt van hagyománya, gyakorlata a fejlesztésekben való együttműködésnek, ott ahol hosszabb időre visszanyúló tapasztalatokkal rendelkeznek a fejlesztésben résztvevő szereplők, azok együttműködési készsége magasabb színvonalú.

Átadja a szót Metzinger Józsefnek a Mecsekvidék Egyesület alelnökének a Tervezői Csoport vezetőjének.

Metzinger József elmondja, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia a pécsi kistérségre fog elkészülni, van egy forgatókönyv útmutató, mely alapján dolgozunk. Február végéig el kell készülni a HFS draft verziójával, helyzetfeltárástól a célmeghatározásig, intézkedésekig. Úgy gondoltuk, csinálunk mikrokörzeti fórumokat, ezek tavaly december folyamán, 8 helyszínen zajlottak le. A SWOT-ból célmeghatározás készült, elhangzott, hogy ki, milyen projekteken gondolkodik. Második menetben szakmai műhelyeket szervezünk, a szakterületek: gazdaság fejlesztés, ezen belül turisztika, helyi termékek, aztán a természeti és kulturális értékek, civil szervezetek kérdésköre, fiatalok kistelepülésen tartása, stb., ezeket próbáljuk meg szakmai műhelyekben áttárgyalni.

Sleich Mária: mivel az idő már nagyon előrehaladott, a helyzetfeltáráshoz szükséges egyfajta SWOT elemzést már nem tudjuk elkészíteni ez alkalommal. Kérem, hogy a HFS stratégiához, a célok, intézkedések meghatározásához javasoljatok ötleteket.

Elhangzott ötletek, javaslatok:

Hegedűs József: Legyenek támogatottak az egészséges életmódhoz, sporthoz kapcsolódó tevékenységek, valamint a fiatalok bevonásához jó módszerek elsajátítása, tanulása.

Ács Gyula: fontosnak tartja, hogy a civilek hozzáértőekké váljanak, tevékenységükért felelősséggel tartozzanak. Ehhez képzésre, tanulásra, a jó gyakorlatok megismerésére és átadására van szükség.

Weisz Péter: a Polgárőr Egyesületek tagjai számára lehetne a fizikai erőnlét fejlesztéséhez eszközöket vásárolni. A civilek együttműködését támogatni szükséges, településen és térségen belül is. Ezért javasolja, hogy az együttműködés legyen kritérium a támogatás odaítélésénél. Pl. 4-5 település polgárőrei közös rendezvényt szerveznek, az élvezzen előnyt egy olyan rendezvénnyel szemben, ahol csupán egy civil szervező van.

Juhász Zoltán: rész vett a Mecsekvidék HACS által szervezett tanulmányúton és igazán értékes tapasztalatokkal tért haza. A jó gyakorlatok bemutatása, a látogató utak szervezése a térségen belül is hasznos lehet. Támogatná ezeket a pécsi kistérségen belül is. A civilek közötti együttműködésre mintaprojekteket lehetne kiírni és támogatni. Fontos lenne a térségben működő civileknek egy közös honlapot, egy naprakész adatbázist készíteni és használni.

Takács Bernadett: egyesületük hagyományt őriz, magyar népdalokat énekelnek, népi hagyományokat őriznek és fontosnak gondolja, hogy a hasonló tevékenységi körrel működő civilek együttműködjenek egymással. A hagyomány ápolásához szükséges a tanulás, tudásátadás ezt lehetne akár térségi szinten szervezni, bonyolítani. A fiatalok bevonását a hagyományőrzésbe támogatni kell, a közösségeket a fiatalokkal erősíteni szükséges. Értékesek a hagyományőrzésre épülő táborok a fiatalok számára.

Semjén Péter: a tanulásra és a tudásátadásra, készségfejlesztésre, programsorozatra (minden évben megtartandó „Magyar est”) feltétlenül javasol pályázati kiírást. A hagyományőrző civil szervezetek többségének a fellépésekhez kísérő zenekarra van szüksége. Erre általában senki nem gondol a pályázati kiírásnál. A civil szervezeteknek működésre, eszközbeszerzésre is szükségük van a központi források csökkenése miatt.

Fejes Andrea: a civilek közötti együttműködés erősítését szolgáló módszerek, eszközök támogatottsága fontos. A működő IKSZT intézményei jó közösségi terek a találkozásra, képzésre, a tanácsadó szolgálatok működtetésére. A térségben lehetne erre alapozva egy szervezett tanácsadórendszert működtetni, segíteni a pályázatok elkészítésében. Az azonos tevékenységgel működő civileket hálózati működésre motiválni.

Bóhli Erzsébet: minden eszközt és módszert támogatni javasol, amely a helyi közösségeket, a civil szervezeteket erősíti, fejleszti. A kistépüléseken nagyon fontossá vált a közösségek működése, erőforrásuk kihasználása, hiszen az alapszolgáltatások folyamatosan csökkennek. Szervezői lehetnek a helyi közösségi vállalkozásoknak, a helyi gazdaságfejlesztésnek. Javasolja, hogy a kis IKSZT-k működése valamilyen módon kerüljön támogatásra, mert nem tudnak foglalkoztatni olyan embert, aki a helyi szolgáltatásokat szervezi.

Juhász Zoltán: az önkéntesek alkalmazása, az önkéntesség tanulása, népszerűsítése segítheti a térségben működő civil szervezeteket. Az önkéntes munka értékelésére jutalomkeret létesítése is támogatott cél lehet. A fiatalok bevonásához jó lehet egy módszer kidolgozása illetve már jól működő gyakorlatok bevezetése.

Több ötlet, javaslat nem lévén Schleich Mária megköszönte a jelenlévők aktivitását és Fejes Andrea szervezőmunkáját és szakmai segítségét, majd bezárta a civil fórumot.

K. m. f.